

Δελτίο Τύπου

Λουξεμβούργο, 24 Ιουνίου 2021

Ανεπαρκής η στόχευση της ενωσιακής στήριξης προς τους παραγωγούς γάλακτος μετά τη ρωσική απαγόρευση εισαγωγών

Κατά τη διάρκεια της διατάραξης της αγοράς γάλακτος την περίοδο 2014-2016, η Ευρωπαϊκή Ένωση έλαβε μέτρα ευρείας εμβέλειας για τη στήριξη των παραγωγών. Η αντίδρασή της στη ρωσική απαγόρευση εισαγωγών γαλακτοκομικών προϊόντων υπήρξε ταχεία. Εντούτοις, σύμφωνα με έκθεση του Ευρωπαϊκού ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ), δεν προηγήθηκε επαρκής αξιολόγηση των πραγματικών αναγκών των παραγωγών, με αποτέλεσμα η στόχευση της ενίσχυσης που χορηγήθηκε να μην είναι η βέλτιστη. Η ΕΕ κατέβαλε προσπάθειες να εφαρμόσει τα διδάγματα που άντλησε από την εμπειρία των διαταράξεων της περιόδου 2014-2016, προκειμένου να βελτιώσει τον τρόπο διαχείρισης τυχόν μελλοντικών κρίσεων στον τομέα του γάλακτος.

Στις αρχές της δεκαετίας του 2010, οι γαλακτοπαραγωγοί σε ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ αύξησαν σημαντικά την παραγωγή τους, επωφελούμενοι από την αύξηση των τιμών, οι οποίες κορυφώθηκαν στις αρχές του 2014. Τον Αύγουστο του 2014, η Ρωσική Ομοσπονδία απαγόρευσε την εισαγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων από τα κράτη μέλη, ως απάντηση στις κυρώσεις που της επέβαλε η ΕΕ λόγω της Ουκρανίας, ενώ ο ρυθμός αύξησης των ενωσιακών εξαγωγών στην Κίνα επιβραδυνόταν. Ο συνδυασμός των παραγόντων αυτών προκάλεσε ανισορροπία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης στο σύνολο του τομέα έως τα μέσα του 2016. Η κοινή γεωργική πολιτική (ΚΓΠ) της ΕΕ προβλέπει μηχανισμούς για τον μετριασμό τέτοιων καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των άμεσων ενισχύσεων για τη σταθεροποίηση του εισοδήματος των γεωργών, μέτρων παρέμβασης στην αγορά, γνωστών ως «δίχτυ ασφαλείας», που αποσκοπούν στη στήριξη των τιμών με την προσωρινή απόσυρση των πλεονασμάτων, καθώς και έκτακτων μέτρων για την αντιμετώπιση των διαταράξεων στην αγορά.

«Η παραγωγή γάλακτος αποτελεί σημαντική συνιστώσα του γεωργικού κλάδου της ΕΕ, και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, έλαβε όντως μέτρα για τη στήριξη του εισοδήματος των κτηνοτρόφων κατά τη διάρκεια των διαταράξεων της αγοράς την

Σκοπός του παρόντος δελτίου Τύπου είναι η παρουσίαση των κύριων μηνυμάτων της ειδικής έκθεσης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το πλήρες κείμενο της έκθεσης διατίθεται στον ιστότοπο eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

περίοδο 2014-2016», δήλωσε ο Νικόλαος Μηλιώνης, Μέλος του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου και αρμόδιος για την έκθεση. «*Εντούτοις, μελλοντικές κρίσεις στον κλάδο πρέπει να τη βρουν καλύτερα προετοιμασμένα να αντιδράσει κατά τρόπο αποδοτικότερο.*»

Οι ελεγκτές καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αντέδρασε με ταχύτητα στη ρωσική απαγόρευση. Έχοντας πραγματοποιήσει εκτιμήσεις σχετικά με την έκταση της απώλειας εξαγωγών βουτύρου, τυριού και άλλων γαλακτοκομικών προϊόντων, έλαβε, ήδη στο τέλος του 2014, μια πρώτη δέσμη μέτρων έκτακτης χρηματοδοτικής στήριξης για τους παραγωγούς στα κράτη της Βαλτικής και στη Φινλανδία, δηλαδή στις χώρες που επλήγησαν περισσότερο από την απαγόρευση. Οι ελεγκτές επισημαίνουν, ωστόσο, επίσης ότι η Επιτροπή χρειάστηκε περισσότερο χρόνο για την αντιμετώπιση των υποκείμενων ανισορροπιών της αγοράς. Χορήγησε κεφάλαια ύψους περίπου 390 εκατομμυρίων ευρώ για την προαιρετική μείωση της παραγωγής, στήριξη διαθέσιμη στους παραγωγούς σε όλη την επικράτεια της Ένωσης. Ωστόσο, συνεπεία των ιστορικά χαμηλών τιμών, πολλοί κτηνοτρόφοι είχαν ήδη μειώσει την παραγωγή γάλακτος πριν τεθούν σε ισχύ τα εν λόγω μέτρα ενίσχυσης.

Παρά τη σταθεροποιητική επίδραση που ασκούν στο εισόδημα οι άμεσες ενισχύσεις, που αποτέλεσαν περί το 35 % του εισοδήματος των εκμεταλλεύσεων γαλακτοπαραγωγής το 2015 και το 2016, οι παραγωγοί παραμένουν εκτεθειμένοι σε προβλήματα ταμειακής ροής σε περίπτωση αιφνίδιας πτώσης των τιμών. Η Επιτροπή κατέβαλε προσπάθειες για την επίλυση του προβλήματος αυτού, χωρίς όμως να αξιολογήσει την κλίμακα των ταμειακών δυσχερειών των εκμεταλλεύσεων γαλακτοπαραγωγής. Οι ελεγκτές διαπίστωσαν ότι καθοριστικός παράγοντας στην κατανομή του προϋπολογισμού υπήρξε το ύψος των διαθέσιμων πόρων και όχι οι πραγματικές ανάγκες. Τα κράτη μέλη έδειξαν την προτίμησή τους σε απλά στην υλοποίηση έκτακτα μέτρα και στην ευρεία κατανομή των διαθέσιμων κονδυλίων, χωρίς ιδιαίτερη έμφαση στη στόχευση των ενισχύσεων.

Για τη χρηματοδότηση των έκτακτων μέτρων που ελήφθησαν κατά την περίοδο 2014-2016, η Επιτροπή εξέτασε το ενδεχόμενο να προσφύγει στο «αποθεματικό για κρίσεις στον γεωργικό τομέα» που διαθέτει, κάτι που εν τέλει δεν έπραξε. Προκειμένου μελλοντικές κρίσεις, όπως αυτές που μπορεί να προκαλέσει μια πανδημία, να την βρουν καλύτερα προετοιμασμένα, η Επιτροπή επιχείρησε να αξιοποιήσει τα αντληθέντα διδάγματα. Ειδικότερα, για την ΚΓΠ της περιόδου 2021-2027, πρότεινε να ενισχυθεί ο ρόλος και ο δυναμικός αντίκτυπος του αποθεματικού για κρίσεις, καθιστώντας τη χρήση του περισσότερο ευέλικτη. Εντούτοις, οι ελεγκτές κρίνουν ότι δεν αξιολόγησε επαρκώς τις συνέπειες των ρυθμίσεων των κρατών μελών, μολονότι αυτό θα συντελούσε σημαντικά στη βελτίωση του επιπέδου ετοιμότητας σε τυχόν μελλοντικές διαταράξεις της αγοράς.

Γενικές πληροφορίες

Ο τομέας του αγελαδινού γάλακτος είναι ο δεύτερος κατ' αξία (59,3 δισεκατομμύρια ευρώ το 2019) τομέας του γεωργικού κλάδου της ΕΕ, και αντιστοιχεί στο 14 % περίπου της γεωργικής παραγωγής. Μεταξύ των κύριων γαλακτοπαραγωγών χωρών της ΕΕ συγκαταλέγονται η Γερμανία, η Γαλλία, οι Κάτω Χώρες, η Πολωνία, η Ιταλία και η Ιρλανδία. Από το 1984 έως το 2015, η ΕΕ εφάρμοξε ένα σύστημα ποσοστώσεων γάλακτος, με το οποίο επιδίωκε την επιβολή ανώτατων ορίων στη συνολική παραγωγή. Από το 2009, οι συνολικές ποσοστώσεις των κρατών μελών σταδιακά αυξάνονταν, μέχρι την κατάργηση του συστήματος το 2015.

Τον Δεκέμβριο του 2019, το ΕΕΣ δημοσίευσε έκθεση σχετικά με τη [χρήση έκτακτων μέτρων για τη σταθεροποίηση του εισοδήματος των γεωργών στον τομέα των οπωροκηπευτικών](#). Η έκθεση που δημοσιεύθηκε σήμερα εστιάζει στους παραγωγούς γάλακτος της ΕΕ.

Η ειδική έκθεση 11/2021, με τίτλο «Έκτακτη στήριξη για τους παραγωγούς γάλακτος της ΕΕ την περίοδο 2014–2016 - Περιθώρια βελτίωσης της αποδοτικότητας στο μέλλον», είναι διαθέσιμη στον ιστότοπο του ΕΕΣ (eca.europa.eu) σε 23 γλώσσες της ΕΕ.

Το ΕΕΣ παρουσιάζει τις ειδικές εκθέσεις του στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο της ΕΕ, καθώς και σε άλλους ενδιαφερομένους, όπως στα εθνικά κοινοβούλια, σε παράγοντες του αντίστοιχου κλάδου και σε εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών. Στη συντριπτική πλειονότητά τους, οι συστάσεις που διατυπώνονται στις εκθέσεις του υλοποιούνται.

Επικοινωνία με τον Τύπο

Γραφείο Τύπου του ΕΕΣ: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu - κιν.: (+352) 691 551 502
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu - κιν.: (+352) 691 553 547